

Inteligentne organske molekule

Dajana Gašo-Sokač, Valentina Bušić, Dora Zobundžija

Prehrambeno tehnološki fakultet Osijek

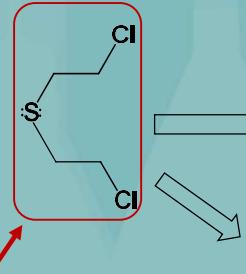
Zavod za primjenjenu kemiju i ekologiju

FESTIVAL ZNANOSTI 2024.: INTELIGENCIJA

22.-
27.4.

Antitumorski lijek **klorambucil** priča koja počinje s bojnim otrovom sumporovim iperitom...

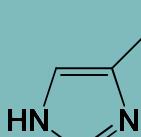
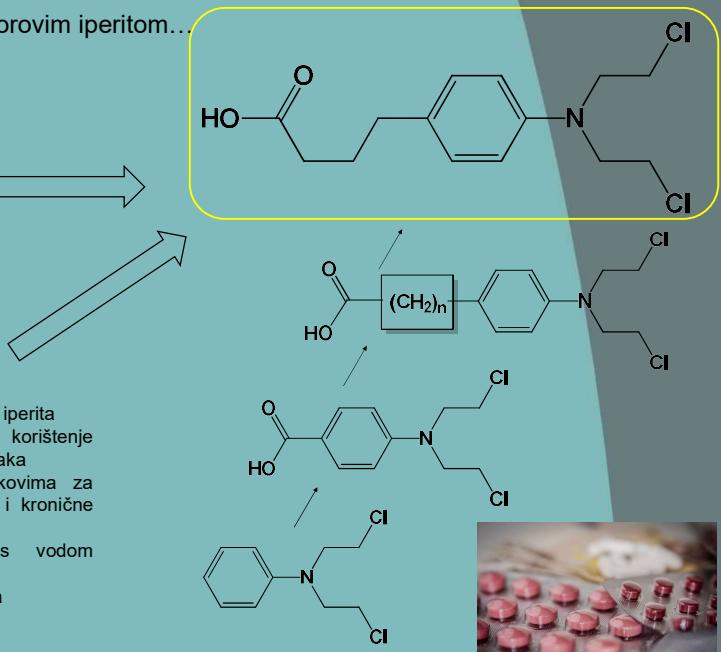

Sumporov iperit

- ✓ korišten tijekom I. svjetskog rata
- ✓ sprječava replikaciju DNA dovodi do smrti stanice
- ✓ utjecaj na funkcije stanice inspirirao istraživanja o primjeni kao antitumorskog lijeka
- ✓ 1931. godine ubrizgan u stanice tumora s ciljem zaustavljanja diobe kancerogenih stanica
- ✓ previše toksičan za nastavak kliničkih ispitivanja

Mekloretamin

- ✓ dušikov iperit
- ✓ manje toksičan od sumporovog iperita
- ✓ pokrenuo polje kemoterapije, korištenje kemijskih spojeva za liječenje raka
- ✓ u kombinaciji s drugim lijekovima za liječenje Hodgkinova limfoma i kronične limfocitne leukemije
- ✓ zbog velike reaktivnosti s vodom ograničena mu je upotreba
- ✓potraga na novim analozima

HISTAMIN

- ✓ aromatski spoj s brojnim ulogama u biološkim procesima u organizmu sisavaca
- ✓ uključen u alergijske reakcije
- ✓ regulira lučenje želučane kiseline
- ✓ razumijevanje središnje uloge histamina u biokemijskim procesima pomoglo kemičarima dizajnirati lijekove za suzbijanje nekih njegovih neželjenih uticaja

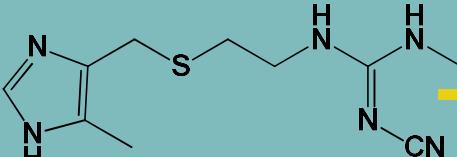
FEKSOFENADIN

- ✓ inhibira vazodilataciju, koristi se za liječenje simptoma prehlade i alergija
- ✓ za razliku od mnogih antihistaminika, ne uzrokuje pospanost jer se veže na histaminske receptore, ali ne prolazi krvno-moždanu barijeru, stoga ne utječe na središnji živčani sustav

DIMENHIDRINAT

- ✓ izvorno proizведен kao antihistaminik mješavina dva spoja difenhidramina (antihistaminik prve generacije, sedativan) i 8-kloroefolina (klorirani derivat kofeina, stimulans)
- ...očekivanje da se učinci derivata kofeina smanjiti pospanost kao neželjenu posljedicu djelovanja prvoga spoja
- ...ipak sedativno djelovanje takvog antihistaminika bilo je prejako

CIMETIDIN

- ✓ antagonist histaminskih receptora
- ✓ mimik histamina koji blokira izlučivanje klorovodične kiseline u želuču
- ✓ koristi se za liječenje osoba s cirevima

Većina lijekova pokazuje više od jednog fiziološkog učinka, od kojih je obično samo jedan poželjan, a ostali su neželjeni sporedni učinci!

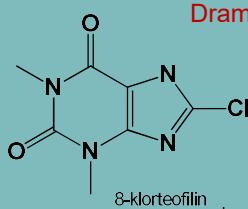
Međutim u nekim slučajevima nuspojave su se pokazale sretnim otkrićem koje je dovelo do razvoja novih načina liječenja različitih bolesti...

slučajno otkriće 1947. godine

Umjesto za alergije lijek za prevenciju mučnine, povraćanja i/ili vrtoglavice vezane za bolest putovanja

Dramina - priča koja počinje s alergijama...

Dimenhydrinat

e-mail: dajana.gaso@ptfos.hr